

Vis:
Uten bilde | **Med bilde**

Textstørrelse:
Aa | **Aa** | Aa | Aa

- **INGEN SYMPATI:** Radarparet Merkel og Sarkozy må rydde opp i feilene som deres forgjengere gjorde på 1990- og tidligere på 2000-tallet, ifølge professor David Mayes (innfelt) som gjester Oslo torsdag.

Foto: MARKUS SCHREIBER

- Tyskland og Frankrike har skylden for krisen

Britisk økonomiprofessor mener europrosjektet ble riktig konstruert, men at de store landene gjorde to uopprettelige tabber underveis.

NYHETER **Bernhard L. Mohr**
Publisert: 24.11.2011 13:11, Oppdatert: 24.11.2011 13:11

For hver dag som går blir eurokrisen mer truende.

Onsdag fortsatte ikke bare renten på italiensk og spansk statsgjeld å stige - også Tyskland ser nå ut til å ha vansker med å låne penger.

«Er investorene i ferd med å trekke seg ut av alt som ser ut som €, lukter som € og beveger seg som €?» spør sjeføkonom Øystein Dørum i DNB seg i en kunderapport torsdag morgen.

E24s gjeldskart: *Se hvordan krisen utviklet seg i Europa*

Manglet én ingrediens

Økonomiprofessor David Mayes fra University of Auckland på New Zealand besøker Oslo torsdag for å snakke om valutasamarbeidets innebygde svakheter.

Han avviser imidlertid at europrosjektet var feil fra starten.

- Euromaskineriet kunne ha virket. Alle ingrediensene var på plass. Med ett viktig unntak, sier Mayes, som er født i Storbritannia, og holder både britisk og newzealandsk statsborgerskap.

Han mener Europas ledende politikere gjorde en utilgivelig tabbe under arbeidet med å innføre euroen på 1990-tallet.

Selv om Maastricht-avtalen stadfestet at et lands gjeld kunne utgjøre maksimalt 60 prosent av bruttonasjonalprodukt (BNP), så politikere mellom fingrene på regelverket.

- Belgia, Italia og Hellas hadde på det tidspunktet en statsgjeld som lå langt over 60 prosent av BNP. De skulle aldri vært sluppet inn i euroen, sier Mayes.

- Dersom politikere hadde fulgt spillereglene, ville de i dag kun hatt Portugal og Irland å strides med.

LES OGSÅ: - Ikke sikker på om ØMU overlever krisen

- Ingen sympati

Mange eksperter har under krisen pekt på at EU mangler sanksjonsmyndigheter over land som bryter kriteriene for gjeld og budsjettunderskudd.

Faktum er at EU under euroens tidlige historie både jobbet med å etablere sanksjoner og presset verstingene til å få ned gjelden.

- Men utover 2000-tallet begynte Tyskland og Frankrike å operere med budsjettunderskudd som var godt over det stabilitetspakten tillot. Da stoppet EU-kommisjonen arbeidet med å få på plass en sanksjonsmyndighet, sier Mayes.

Følgen ble at mange av eurolandene tok opp mer og mer gjeld uten å få annet enn mild kjeft fra EU-kommisjonen. Dette var den andre uopprettelige tabben som de to største eurolandene gjorde, ifølge Mayes.

- Jeg har derfor ingen sympati med Tyskland og Frankrike under den nåværende krisen. De har på mange måter skylden selv.

LES OGSÅ: Le Pen ber Frankrike forlate euroen

Ingen enkel vei ut

Mayes, som i løpet av sin langvarige karriere har jobbet for både den newzealandske og den finske sentralbanken, synes det er vanskelig å se for seg en utgang på eurokrisen dit den nå er kommet.

- Hvis det var en enkel løsning, ville den vært gjennomført for lengst.

Han gjetter på at Merkel, Sarkozy og kollegene vil tillate Den europeiske sentralbanken å ta en mer aktiv rolle - og fortsette å presse søreuropeerne til knallharde innsparinger fremover.

- Det er uhyre vanskelig å kutte gjelden når økonomiene vokser så sakte som det de gjør i Europa akkurat nå, oppsummerer Mayes.

- For å ta Italia som eksempel: Landet har et godt utgangspunkt, fordi budsjettet går i pluss før de betaler renter på lånene. Likevel tror jeg Italia vil trenge 20-30 år på å redusere gjelden til mer bærekraftige nivåer. Det er det så å si umulig å få forankret i befolkningen.

SLITER MED MENTORENS FEILVALG: Helmut Kohl var tysk forbundskansler frem til 1998 og regnes som Maastricht-avtalens hovedarkitekt. Ifølge professor David Mayes ville dagens eurokrise vært unngått dersom Tyskland hadde forholdt seg strengere til regelverket - og tvunget søreuropeerne til å redusere gjelden på et tidligere tidspunkt. Bildet er tatt i 1992, da Kohls protesjé Angela Merkel var ungdomsminister i det nylig gjenforente Tyskland.

Foto:AP